

[Hvidberg.]

steren i tirsdags fremsatte lovforslag om en 6-7-årig udelt skole og en stakkels 7. eller 8. klasse oven på den. Jeg er så ubeskedent at mene, at hvis man ville ordne skolens forhold efter de retningslinjer, som vi har angivet i det konservative forslag til beslutning, ville det være muligt at skabe ro i og omkring skolen, og derigennem, tror jeg, ville man tjene Danmarks børn og unge bedst.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Med det lovforslag, undervisningsministeren nu har lagt på folketingets bord, skulle der være gode muligheder for, at en ny skolereform ville kunne gennemføres i løbet af de nærmeste måneder.

Forslaget er udtryk for, at ministeren i højere grad, end det var tilfældet i fjor, har erkendt de realpolitiske muligheder, der foreligger. Under alle de forhandlinger, der er ført i det sidste år, stod det klart, at der ingen vej var frem med hensyn til at gennemføre det obligatoriske 8. skoleår på nuværende tidspunkt, og da det obligatoriske 8. skoleår var et hovedpunkt i det kompromisforslag, som ministeren og lærerorganisationerne var enedes om, sagde det sig selv, at det måtte blive vanskeligt med dette forslag som udgangspunkt at finde frem til en løsning, som kunne samle et betydeligt flertal i folketinget. Skulle en skolereform gennemføres, måtte der findes et andet udgangspunkt for forhandlingerne, og det er det, der nu er sket.

Der er meget, der tyder på, at et 8. skoleår er undervejs her i landet, som det er på vej eller allerede er gennemført i mange andre lande, men da alle erkender, at der ikke i den nærmeste tid er lærerkræfter til at overtage denne undervisning og heller ikke lokaler til rådighed til at undervise i, er der ikke nogen rimelig begrundelse for allerede på nuværende tidspunkt at fastsætte, hvilket år eller til hvilken dato denne obligatoriske undervisning skal træde i kraft. Langt mere frugtbart vil det være at samle interessen om, hvordan en fortsættelsesundervisning efter det 14. år kan lægges til rette på en sådan måde, at det kan forventes, at de børn, der ikke går eksamensvejen, kan få glæde og udbytte af dette skoleår.

I ministerens nye forslag er der for første

gang i en skolelovgivning gjort forsøg på at give de børn, der ikke søger eksamensskole, rimelige muligheder for at fortsætte undervisningen, så disse børn kan få en vis ligestilling med børn, der går i eksamensskole. Når 10 børn melder sig til fortsættelsesundervisning i en kommune, har kommunalbestyrelsen pligt til at tilrettelægge en sådan undervisning; melder der sig ikke 10 børn til en sådan undervisning og en 8. klasse ikke oprettes, har de forældre, der ønsker det, ret til gratis undervisning af deres børn i en anden kommune, der har en 8. klasse, eller gratis undervisning på en anerkendt efterskole. Desuden gives der de kommuner, der opretter en 8. klasse, ekstra statstilskud til lokaler, til denne undervisning, ligesom lærerne, der underviser i 8. klasse, lønmæssigt ligestilles med lærerne i eksamensskolen.

Der er for mig ingen tvivl om, at der i det, jeg her har nævnt, ligger en opfordring og en tilskyndelse til en fortsættelsesundervisning, som i løbet af få år vil føre til, at et betydeligt antal af børnene vil fortsætte i skolen, til de er 15 år. Det forekommer mig altså, at opbygningen af et frivilligt 8. skoleår er langt sundere og også mere realitetsbetonet end en almindelig lovbestemmelse om indførelse af et obligatorisk 8. skoleår om et eller andet åremål langt frem i tiden. Ved den fremgangsmåde, der er valgt i lovforslaget, kaldes der også i højere grad på forældrenes indsats og interesse, og det er dog også et synspunkt, der har vægt, når det gælder skolens arbejde.

Det andet hovedpunkt i skolediskussionen er spørgsmålet: delt eller udelt skole. Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg anser en deling af børnene ved 14 års alderen for det mest enkle og det bedste for børnene og for skolen. For landsbyskolens vedkommende må det stå klart for alle, at denne skole lider under den bestående ordning, hvor mange skoler må se de ældste klasser affolkes, fordi børnene i de sidste skoleår tages ud af den hjemlige skole og sendes til stationsbyens eller købstadens eksamensmellemskole. Og der er grund til at tage et betydeligt hensyn til landsbyskolens forhold, da ca. halvdelen af landets børn går i denne skole. Det bliver tungt for lærerne i landsbyskolen at arbejde med de børn, der bliver tilbage, når eksamensmellems-